

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. V. Declaratur quo pacto, tuo statu contentus licet sis, possis nihilominùs
incommoda tui status auertere, imo & statum ipsum quandoque cum
feliciori permutare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

que Dei, quæ in se peragitur, sanctissimâ voluntate? Risum sanè & cachinnos eam cogitationem, in dissectis vstulatisque corporibus, media inter Tyrannorum tormenta excitasse, dudum nouimus. Sed rara hæc sunt, & non nisi ingentis virtutis præmia. Quod si verò ea mentis cum Diuinâ conformatio, dolori tuo tantam vicissitudinem non faciat, vt penitus eum abstergat; illud certè experieris liquidò, non exorbitaturum mærorem tuum: quippe qui afflictorum sit in pondere & mensurâ: eosque tantum excitaturum motus, qui facilè ad æqualitatem tranquillitatemque pristinam reducantur.

§. V.

Declaratur quo pacto, tuo statu contentus licet sis, possis nihilominus incommoda tui status auertere, imo & statum ipsum quandoque cum feliciore permutare.

31. Tandem exponendâ est quædam difficultas, & in speciem Exponitur difficultas non leuis, quam credo iam sæpius mentibus vestris obuolutam. Id enim ita cum sit, omnibus nempe quæ in me, & circa me aguntur, etiam ijs qui naturam ipsam atterunt & fortunam labefactant doloribus, aut malis acquiescere debere me: illud illico in mentem venit, curam omnem me debere deponere, neque aduersa euitanda, neque verò procurandâ quæ profint. Voluntati enim Diuinæ standum est, eique totum me debeo committere, tranquillus vt sim. Itaque si æger sum, medicinæ reiiciendæ sunt mihi, ne si eas morbo adhibeam, præter voluntatem Dei valeam, ægrum esse me qui voluit. Minus longè filiorum, aut parentum, aut coniugis ægritudinî mederi possum, cum non nisi ex Dei mente valeant malè; adeoque neque meis, neque alienis malis subsidium ferre potero, cum nemo nisi ex Dei destinatione pauper sit, nemo miser. Quid si ergo domum flamma corripiat, an aquam restinguendis ignibus afferri patiar, quos scio, non nisi volente Numine, absumere ea quæ contingunt & corripiunt? Inuolent ergo, vt publica tangamus, in Prouinciam infesti hostes, cuncta deuasent, & ruinam patriæ moliantur; certè complicatis manibus conspiciendum id est, nec arma

stringenda, ne Dei voluntati, cuius hæc omnia geruntur arbitrio, maleferiati nos opponamus. Rursus nec opes parandæ sunt mihi, nec domestica promouenda res, nec dignitates procurandæ, nec verò etiam vllum facinus heroicum audendum est, nec quidquam agendum virtutem quod commendet aut litteras; ne per hæc è statu, quo contenti esse debemus, ad altiorem euecti, aliud simus, quàm quod nos Deus esse vult. Quin imò, nec scelera poterimus auertere, nec criminibus modum ponere, nec æternæ damnationi quemquam eripere, nemo enim nisi Dei voluntate inferni ignibus addicitur: tam sanctæ verò voluntati obfistere, nefas fit.

Duplex in Deo volendi modus seu voluntas. Multa hîc congeruntur, quæ facillè tamen erit componere, si 32.
duas, vt ita dicam, voluntatis species, ex Sanctorum Patrum Theologorumque omnium mente, in Deo esse attentè confideremus. *Absolutam & antecedentem*, primam vocant; *conditionatam & subsequentem* alteram indigitant; & rectè, vt quæ conditionem positam subsequitur.

Prima antecedens.

Prima voluntas à se sola est, nullamque rationem habet cur fit, nisi seipsam. Hæc vult Deus quæcumque vult, tantùm quia vult, liberumque ei est velle. Hæc voluntate voluit hunc mundum esse, hunc solem, hanc lunam, hos caloribus orbes, hunc ignis calorem, hoc aquæ frigus, & quidquid fert natura necessariò: rursus hominem mortalem esse, peccatores ignibus addici, in statu gratiæ decedentes æternis, & quæ supra naturam sint, præmijs condecorari. Antecedentis ea, & absolutæ in Deo voluntatis sunt decreta: nihil enim quod Deum ad tam ingentia condendum placita permoueret, antecessit. Voluit hæc quia voluit; & quia voluit, idcirco sunt. Huic voluntati sese opponere, aut impium est, aut certè temerarium. Impium est, nolle Deum decreuisse, exempli gratiâ, pijs æternam gloriâ præstare, impijs æternas pœnas; ignem verò manui applicare, & nolle vt adurat, est prorsus temerarium. Hæc itaque voluntate Deus vult quidquid in rerum naturâ est, & ab ipsâ naturâ rerum dependet, aut fit.

Huic naturæ quæ potest resisti.

Alterâ subsequentem.

Alterâ voluntate Dei conditionata est, & à libero Angelorum, 33.
Hominumque pendet arbitrio. rectèque *subsequens* dicitur, eo quòd libertatem hominis subsequatur; nec quidquam vult, nisi postquam liberi arbitrij actus, Voluntati Diuinæ modum motumque posuit. Hinc licet voluntate antecedente decreuerit Deus,

Deus, sceleribus immortuos æternis flammis addicere, Iudam tamen damnare noluit, antequam tam infaustâ morte periturum cognosceret: mors autem tam infelix, ex Iudæ peruicacis libero pendeat arbitrio. Ab hõc igitur Dei damnantis voluntas stetit: Iudæque voluntatem impiam, consecuta cum sit eum damnandi in Deo voluntas, rectè dicitur ignibus æternis additus impius, voluntate Dei *subsequente & conditionatâ*, non verò *antecedente & absolutâ*. Sic sanè voluntate absolutâ ignem vrere vult Deus; tuam autem manum vstulari non vult, nisi aut tu tuo, aut alius pro suo arbitrio, eam ignibus applicuerit.

34. Ne itaque id dixeris, vllius damnationem velle Deum, adeoque sceleribus obsistere te non posse, ne voluntati Diuinæ obsistas. Non enim id vult, nisi voluntate subsequente scelera, & quam scelera ipsa quasi per vim Deo extorserunt; mauult enim Deus ea nolle. Certè mauult non esse crimina, per quæ solummodo fit, vt damnationem scelerati velit. Sic sanè & iudicem videmus nolle cuiquam pœnas infligere, nisi postquam reorum facinora puniendi voluntatem expresserunt.

35. Huic ergo subsequenti & conditionatæ voluntati non *possumus* tantum sed & *debemus* sæpissimè nos opponere. *Debemus*, quoties ipsa conditio, quæ talem in Deo voluntatem induceret, absurda est aut turpis, aut etiam multò magis si scelerata, quòd quidem nimis est manifestum. Teneor enim cauere scelera, vt Dei mea scelera puniri, subsequaturam voluntatem impediam, vt ne sit. *Possumus* autem eidem obsistere, quàm diu pendet conditio subsequaturæ voluntatis Diuinæ, neque nobis adhuc constat Deum id prorsus velle.

36. Neque enim si rectè attenditis *subsequens* illa Dei voluntas, legem vllam homini imponit aut imperium. Quamuis enim Dei voluntas absoluta sit, vt ignis naturæ suæ relictus, proxima quæque adurat: & rursus, quamuis voluntate liberum tuum subsequente arbitrium, manum tuam amburi velit, eam flammis si ingereris; an tamen, manum flammis te ingerere, dices esse ex mente Dei? minimè quidem. Rursus, certum id est Deum velle mori te, si cibum nullum alendo corpori vis sumere; neque si æger es, curando medicinam. An ideo cibos omnes potes reiicere, medicinaque aspernari; & causari interea, Dei voluntatem esse mori te? Sine dubio pauperem egenumque te vult esse
Deus,

*Huic sæpe
debemus
resistere,
possumus
vero semper
quam
diu pendet
conditio.*

*Probatur
inductio
ne.*

Deus, rebus tuis si non attendis, si deses sis, si lucro honestè non attendis, si operi non instes, si omni rei domesticæ curâ abiectâ, res tuas abligurias. an verò voluntas illa desidem te vult, aut vllam pigritiæ necessitatem imponit, aut res abliguriendi dat imperium? Quin imò contra, alia omnia voluntate absolutâ cupit Deus, imò & imperat, vult certè conseruari vitam, procurari filios & rem domesticam; peculij curam geri, eique conseruando per bonas artes allaborari.

Pendet autem conditionem, quamdiu res non est peracta aut desperata.

At inquires, tandem erit aliquando voluntas Dei vt moriar, mortalis cum sim. Fateor; atque huic voluntati obsistere minimè possum, absoluta cum sit; neque possum nolle mortalis esse, aut nolle vniquam mori; sic est. Verùm cum re ipsâ mori me nolit Deus, nisi multæ conditiones præcesserint, quæ quidem aut à malitiâ hominum iniustè me inuadentium, aut à negligentia imperitiâue medentium, aut à meâ incuriâ, aut etiam intemperie, alijsque aëris, aut loci, aut temporis, aut ciborum circumstantijs dependent; certè eas quantum possum, euitare, maloque deo medelam facere, ne mori me velit, voluntate circumstantias has subsequente, Deus. Nam de voluntate eius absolutâ in me complendâ, minimè adhuc constat: conditionatam verò, licitum est, imò deo sæpè interuerrere. Tam diu verò conditionata est mihi, quamdiu res pendet, quamdiu malum auerti potest, quamdiu sese aperit non absurda euadendi spes, aut quamdiu rei quam modestè expetimus, non est desperata consecutio.

Hinc sanè liquidò consequitur, quamdiu vita superstes est, Dei voluntatem esse eam vt conserues, eaque adhibeas vitæ sustentandæ adminicula, quæ recta ratio naturaque ipsa, adhibenda docuerit. Quamdiu domus ardet; voluntas Dei est, vt igni extinguendo aquam congeras. Quamdiu causa in foro agitur; vult Deus vt vndique patronos conquiras, iusque tuum vt propugnes. Quamdiu opes suppetunt; honestè & lautè familiam vt alas, mens Dei est. Quamdiu arma, viresque Reipublicæ ad manum sunt; arma stringi, & pro aris focisque decertari, prorsus est ex Dei voluntate. At verò cum perdita est patria, cum defluerunt opes, cum lis euicta est, cū domus deflagrauit, cum morbo membra prostrata, tum vero voluntate absolutâ Deus vult rem sic esse, prout est.

Hoc

39. Hoc est, inquires, quod dicebam modò, igitur tum sanè cùm *Quærat, ne quis pos- sit adhibere medicinam, & tamen contentus esse quod sit æger.* ægritudo corpus occupat, medicinam malo adhibere est nefas: etenim tum saltem voluntate absolutâ ægrum me vult esse Deus, cùm æger sum. Neque rursus si egenus sum aut plebeius, diuitias, aut dignitates consequi liceat, imo ne oblatas quidem admittere: egenum namque & plebeium esse me vult Deus, egenus plebeiusque cùm sum. Capiò quod opponis; verùm necdum tu me capis. Fateor igitur, hodie si lecto affigor, febribusque videntibus toto corpore contremiscam, eam esse mentem Dei, vt hodie sic langueam: ei igitur acquiesco, ægri partes modò agam, quia modò id vult Deus. At quid scio an etiam velit Deus die crastino ægrotare me? fortè vult, forte etiam non vult, multùm hic iuris habent conditiones, quas aut ponere aut non ponere, in libero est hominis arbitrio constitutum. Si namque medicamenta morbo leuando apta adhibuero, voluntas Dei subsequens erit, meliusculè vt habeam cras. Sic licet pauperem te hodie velit Deus, nec vllâ dignitate ornatum, id certè ignoras qualem te post annum volet: id enim rursus à plurimis circumstantiis dependet, quarum multæ in manu tuâ sunt.

40. Id itaque sufficit, vt in quocumque demum dolore, aut miseris constitutus, absolutæ Dei voluntati acquiescam, approbemque hodie talem me esse quod voluerit: curam tamen omnem adhiberi patitur, vt difficultatem illam imposterum euadam. Contendam itaque neruos omnes; sic tamen vt crastino die conquesturus non sim, si peractis omnibus, cras morbum illum aut molestiam non discussero; tum enim mentem Dei esse sciam, vt ægrotem etiam cras. Non tamen adhuc animos despondebo: cum enim nihil mihi constet de perendino, rursus cras morbo in perendinum diem discutiendo medicinas conquiram; sic alter ibit & alter dies, imo & menses & anni: acquiescam semper molestiæ præsentis, quam patior; futuræ verò depellendæ quæram adminicula, idque quousque res peracta non est, aut conclamata. Conclamata verò cùm res fuerit, conclamata esse facile patiar, & mei securus acquiescam Deo.

41. Atque ex dictis manifestum iam fit, quo pacto meo statu, etiam quem mihi proprium fecit Deus, contentus esse possim, & ea agere quæ ad maiores mihi opes, dignitatesque comparandas gradum faciant, & verò etiam extollant. An non id est statui

fuo non acquiescere? minimè verò. Neque enim isre suâ quamuis tenui, & modestâ contentus non est, ad quem nihil tale meditantem aut opinantem, lauta ex insperato, amici benevolentia deuoluitur hæreditas. Non is paupertatem cum diuitiis commutat, sed mutatur. Aliud longè est velle mutare statum, & esse quod non es; aliud fauente fortunâ à Deo in alium transponi statum, & fieri quod non es. Aliud est velle fieri diuitem, aliud diuitem fieri aut esse. Illud condemnat Apostolus, hoc verò Dei beneficium est; vt non anxie nimiumue exoptandum, ita cum obtigerit, reiiciendum minimè. *Diuitie itaque si affluant, nolite cor apponere*, vt grauiter monet Psalmista, manus tamen apponite, vt eas cum gratiarum actione accipiatis; læti cum affluerint, non tamen magnopere turbandi, si Deo volente rursus effluerint. Itaque bene agite, res vestras prout ratio Deusque exigit procurate, mercimonia institute; litteris operam date, virtutem domi militiæque explicite; ea agite quæ digna sint fauore & præmio; & si opes dignitatesque pro re bene actâ, Principum benevolentia, aut Reipublicæ consensu, affluerint; scitote non statum mutare vos, sed vos in statu à Deo mutari, qui id tibi rebusque tuis conducturum censuit aliquod si statui tuo adiiceretur incrementum. Verùm cum immutat fortunam Deus, magna tibi sit imprimis cautio, ne fortuna immutet te. Neque ita velis esse quod es, vt nolis si Deo sic videtur, rursus esse quod fuisti.

Adhibenda sunt negotiis procurandis mediis, successus vero rei relinquendus Deo, eum approbando quis cumque fuerit.

Itaque vt tranquillò semper sis animò, etiam cum totus in agendis rebus es, numquam de bono, fortunatoque rei quam præmanibus habes successu, multum sis sollicitus. Tu adminicula cuncta summo studio confer, eaque ad rem quæ faciunt sedulus adhibe, euentum verò rei, Deo relinque, approbaturus quidquid obtigerit. Illud ergo penitus vobis præfigite, perinde vobis fore siue causâ cadatis in foro seu superiores euadatis; dignitas aut matrimonium quod ambitis, felicem habeat successum an infelicem; lucrum mercibus succedat aut iactura; ægritudo ex æquo placeat cum bonâ valetudine; neque mors cum obtigerit, magis displiceat quàm concessa vita. Hæc inquam omnia, aliaque his non absimilia, dum animi æquabilitate complanaueritis, tum verò manu n operi admoete, adminicula cuncta quæ recta ratio Deusque suggesterit, rebus vestris agendis conquirite: hæ ve-

stræ

stræ partes sunt. euentum vero procuret Deus, & verò procurabit is, è re tuâ. Neque quid tandem tibi futurum sit anxius inquiras. Dei id munus est & futura disponere, & verò etiam te celare. Rectissimè dixit Poëta.

Horatius.

*Prudens futuri temporis exitum
Caliginosâ nocte premit Deus:
Ridetque, si mortalis ultra
Fas trepidet. Quod adest, memento
Componere equus.*

Hoc tu age modò, quod à te modò requirit Deus. Futura componere Dei est, tuum vero componere præsentia, & præsentibus acquiescere. Quid igitur futuris tantopere angeris? quid de valitudine futurâ sollicitus, quid de dignitatibus obtinendis totas noctes agitaris? quid filiorum futura conditio te excruciat? Quod adest, memento componere; compone inquam mentem tuam, in manu tuâ id est, futura disponere, non est. Permite, itaque *Diuis cætera*, sed te ipsum præ cæteris permittite. Fortunam eluctari non potui, ita sit, bene est, factum bene; spe dignitatis acquirendæ excidi; ita sit, ita fieri debuit; fauor omnis interceptus est; factum bene; morbos superare non est datum; longè mihi melius est ægrotare me. Mors denique iam instat, neque vllâ arte eius potui tela superare; moriamur certè cum tempus est, numquam opportuniùs morituri, nihil habeo quod opponam.

Psal. 4.

In manus tuas igitur commendo spiritum meum.